

Baglyok és rétihéják

Réti fülesbaglyok és kékes réthéják jelentek meg a Csánádi-pusztán. E két madár telelni érkezik Magyarországra – a bagoly nem mindig, csak egyes, kitüntetett években, így az idén is, köszönhetően a rendkívül elszaporodott mezeipocok-állományoknak. Bagoly és réthéja egyébként esküdt ellensége egymásnak.

A réti fülesbagoly (nem tévesztendő össze a városokban fenyő- és fűzfákon nagy csapatokban nappalozó erdei fülesbagollyal) különleges bagoly, gyakran vadászik nappal is – halljuk *Kókai Károlytól*, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) megyei csoportjának szakemberétől. A bagoly ilyenkor gyakran keresztezi a kékes rétihéja útvonalát, s miután táplálékuk is megegyezik – az elszaporodott, apró rágcsálók tömege – , nem kedvelik egymást.

A réthéja valamivel erőteljesebb testalkatú madár, mint a fülesbagoly, így gyakran elzavarja a baglyot. Ha a bagoly nem menekül elég gyorsan, még összecsapásokra is sor kerülhet köztük; a nappali ragadozók, titokzatos okból, egyébként is gyűlölik a baglyokat (ezt használták föl egykor a vadászok, szelídített uhual csalogatva lőtávolba a egyébként mára veszélyeztetetté vált ragadozókat).

Ez a két madárfaj a világ nagyjón sok helyén fészkel, Magyarország azonban nem tartozik fészkelőterületeik közé, csak telente keresik föl a Kárpát-medencét – a héja rendszeresen, a bagoly olykor-olykor, és nagy ritkán költ is. Idéi már mindkettő megjelent, a Csanádi-pusztán félszáz réti fülesbaglyot, s harminc-negyen kékes réthéját észleltek a madarászok, és még több várható. Minek tulajdonítható fokozott mennyiségük? Ebben az évben rendkívül elszaporodott a mezei pocok, s ennek híre – a jelek szerint – a ragadozók fülébe jutott. A fülesbaglyok nyilván kimondottan ez okból kereskedtek föl ukrainja, dél-országi sztyeppi élőhelyeikről, de a réthéja szokásosnál nagyobb száma is ennek tudható be. Bár a bagoly is, a héja is magányosan vadászik – ki-ki erre-arra –, pi-héni csapatokban gyűlnék össze. Talán azért, mert kevés az olyan hely, ahol biztonságban érzik magukat, illetve a csoportos éjszakázás nagyobb biztonságérzettel ajándékozza meg őket. Egy mástól azonban nem óvja meg őket ez sem, de amíg a réti fülesbaglyoknak és a kékes réthéjáknak egymás jelenlététől kell leginkább tartaniuk, s nem pedig emberi beavatkozásoktól, addig minden rendben van.

F. CS.

KÉSZ A SZÖVEG, AZ EGYES ORSZÁGOK ELFOGADÁSÁRA VÁR AZ EURÓPAI UNIÓ ÚJ SZERZŐDÉSE

Alkotmány 450 millió polgárnak

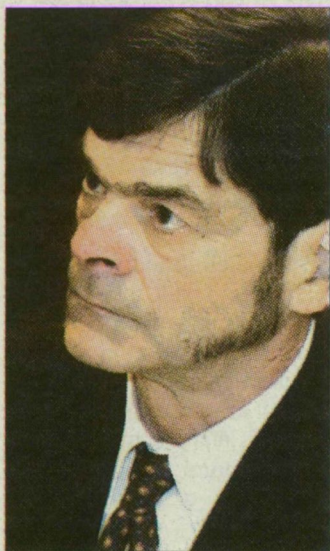
Szükségszerű folytatása az európai közösség alapjául szolgáló Római Szerződésnek, és egyben új minőséget hoz létre az Európai Unió alkotmányos szerződése. Egy szöveg, amely 450 millió ember második hazájának értékeit és működését foglalja össze. Október 29-e óta a tagállamok elfogadására vár a kész Európai Alkotmány.

Jogi szempontból a hagyományos nemzetközi szerződésekhez hasonló, megjelenésében pedig egy több száz oldal terjedelmű jogszabálysorozat az Európai Alkotmány. Pontosabban: „Az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés”, amelyet most minden tagállamnak el kell fogadnia. Az egyes országok a saját joggyakorlatuk szerint ratifikálják a szerződést, ha kell, akár népszavazást is tarthatnak róla.

Demokratikusabb döntéshozatal

– Különösen nagy jelentőségű szerződésről van szó, ám valójában olyan vaskos anyag, hogy a polgárok kevésbé ítélik meg magát az alkotmányos szerződést. Még a szakemberek közül is kevesen ismerik a teljes szöveget pontosan. Ha népszavazásra bocsátják is egyes országokban az alkotmányos szerződést, inkább a lakosság európai kötődése dönti el a szavazást, mint a tényleges szabályok ismerete – véli *Bodnár László* egyetemi tanár. A Szegedi Tudományegyetem Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszékének vezetője szerint a jelenleg hatályos – többször jelentősen módosított – Római Szerződést közelebbről, áttekinthetőbb, rendszerezett szerkezetben foglalja össze az alkotmányos szerződés, amely új elemekkel is kiegészült.

– Úgy képzelhetjük el – leegyszerűsítve persze – az alkotmányos szerződést, hogy

Bodnár László: Különösen nagy jelentőségű szerződésről van szó FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

egy alkotmány jellegű résszel kezdődik, majd a közösség működését meghatározó részletszabályok következnek – mondta a professzor.

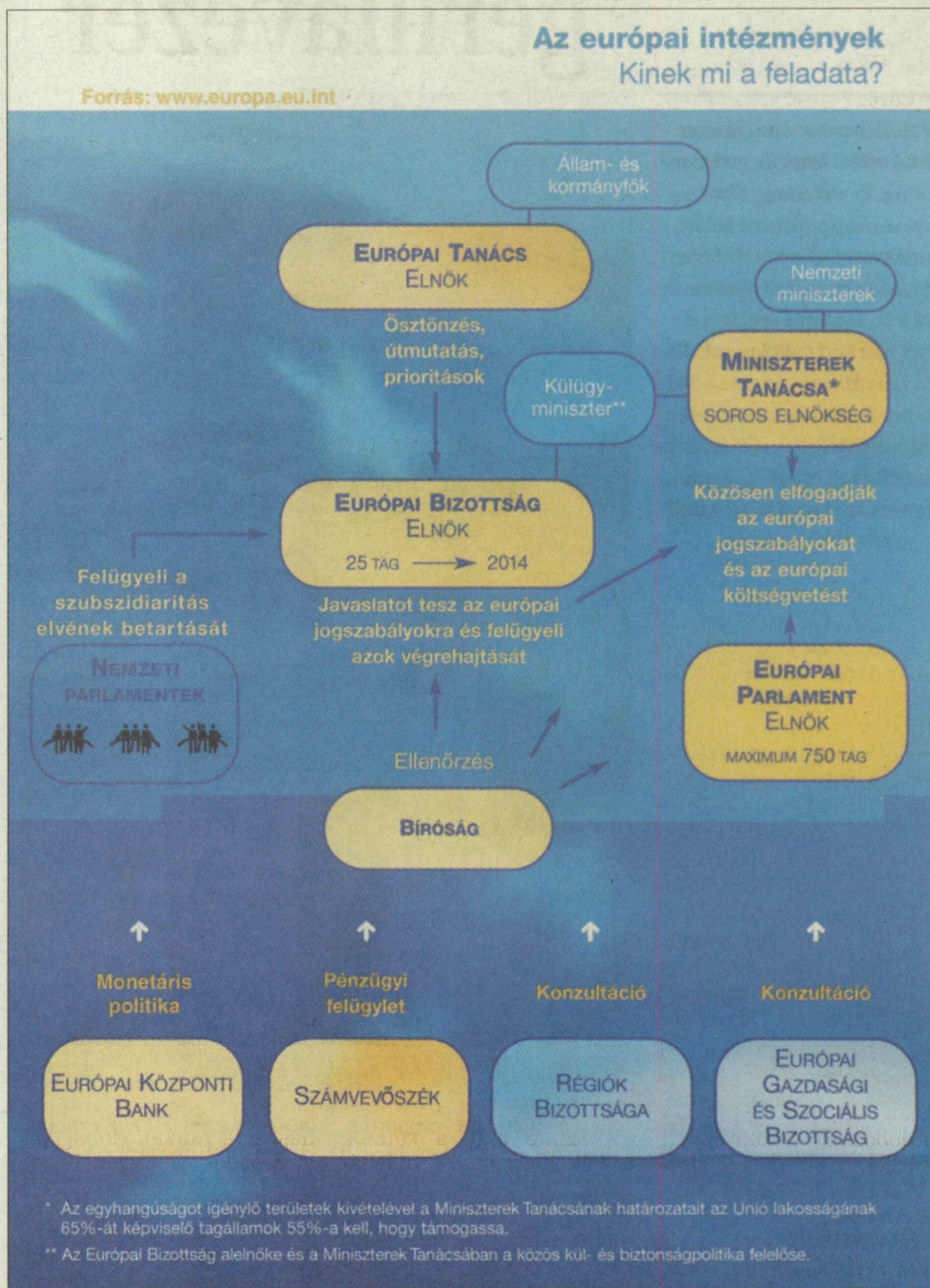
Az alkotmányos szerződés négy részből áll. Az első meghatározza az EU céljait, hatásköröit, a lehetséges döntéshozatali módokat és az unió intézményeit. A második rész az Alapvető Jogok Európai Kartáját tartalmazza. A harmadik a jelenlegi szerződések rendelkezéseit is magukban foglaló szakpolitikákat és az unió működését taglalja. A negyedik pedig egy általános és záró rendelkezéseket tartalmazó rész.

Hogy miben jelent újdonságot, egyáltalán mit jelent a polgárok számára az Európai Alkotmány? Megalkotói törekedtek arra, hogy a döntéshozatalt demokratikusabbá tegyék, a nemzeti sajátosságokhoz jobban alkalmazkodjanak, ily módon erősítsék a tagállamok szerepét a közösségi jog fejlesztésében.

Bodnár László példaként említi, hogy a civil szféra részvétele a döntések meghozatalában különösen hangsúlyos elemként jelenik meg az alkotmányos szerződésben. Tovább növelik az Európai Parlament hatáskörét is. Fő szabályként az érvényesül majd, hogy az eddig majdnem „mindenható” Miniszterek Tanácsával együtt hozza majd az európai törvényeket.

Unió és nemzeti hatáskörök

Újdonság továbbá, hogy a „borzasztónak” hangzó „szubszidiaritás elve” tovább erősödött. A szakkifejezés azt jelenti, hogy a nemzeti jogalkotás, az az például a magyar országgyűlés jogalkotó szerepe elsődleges, ha az hatékonyan tudja szolgálni a közösségi célok megvalósulását olyan kérdésekben, amelyek egyébként nem tartoznak az unió kizárólagos hatáskörébe. Ezzel együtt érvényesül az arányosság elve – emeli ki a professzor –, ami azt jelenti, hogy ha a tagállami jogalkotás nem tudná hatékonyan szolgálni a közösségi célok megvalósulását, akkor olyan mértékig, ameddig szükséges, a közösségi célok elérésének a biztosításához uniós jogalkotásra kerül sor.

ÚJ FOGALMAK

Elnevezések: az eddigi, a nemzeti gyakorlatnak ellentmondó névhasználattal szemben a jövőben legmagasabb rangú jogforrásként „európai törvények” születnek, és nem rendeletek. A tagállamok pedig az „európai kerettörvények” útmutatása alapján hozzák meg jogszabályaikat, nem irányelvek (rossz fordításban: direktívák) nyomán.

Önálló jogalany: bár eddig is kötött harmadik országokkal szerződéseket, mégsem volt jogi értelemben általánosan elismert önálló jogalanyisága az uniónak. Ezt a helyzetet is rendezte az alkotmány.

Közös haderő: megvalósítandó és fontos cél, a védelemhez és az egységes külpolitikai föllépéshez elengedhetetlen.

Külügyminiszter: Európának eddig nem volt egységes külpolitikája, az új posztot betöltő személy a közös külpolitika megtestesítője.

zatali procedúrák 450 millió ember életének mindennapjait határozzák meg. Kizárólagos hatásköre az uniónak csak a belső piac, a versenyszabályok, a közös kereskedelempolitika, a vámunió, a közös pénzügyi politika és a halászat ügyében van. A többi döntés részben nemzeti hatáskörben marad.

A demokratikusabb döntéshozatal érdekében született meg hosszú vita után az a szabályozás, hogy a Tanácsban a szavazások során az a

döntés „megy keresztül”, amely a szavazatok legalább 55 százalékát megkapta. Ez azonban nem elég, ugyanis az unió lakosságának legalább 65 százalékát kitevő országcsoport támogatása is kell.

Nem utal a keresztény gyökerekre

Bodnár hangsúlyozta: szabályozza az alkotmányos szerződés a renitens országokkal szemben alkalmazható ellenlépéseket. Az „ellenszegülő”

állam szavazati jogát föl lehet függesztetni, de el is lehet táncsolni, a tagságát is föl lehet függesztetni. Ezek az eszközök az unió működőképességének megőrzésére szolgálnak, amely elsőrendű cél, „szent tehát” az intézmények számára – fűzte hozzá a professzor.

– Tévnit az, hogy eddig nem lehetett kilépni az unióból, hiszen minden nemzetközi szerződést föl lehet mondani, de most ezt már külön szabályozza az alkotmányos szerződés. Ezzel is az a cél, hogy egy esetleges kiválásba az unió ne „rokkanjon bele” – mondta a tanszékvezető.

Az alkotmányos szerződésből végül a hosszú vita után a keresztény gyökerekre történő utalás kimaradt, de a közös értékeket néhány oldalban kifejtik. Az unió célja a szöveg értelmében a béke megőrzése, népei jólétének elősegítése. Polgárainak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségét, valamint egy egységes piacot biztosít, ahol a verseny szabad és torzulásoktól mentes.

MOLNÁR B. IMRE

VÁRJUK a humoros, a komoly, a megható, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kiegészítővel a **06-30/30-30-443**-as telefonszámra vagy az **mms@delmagyar.hu** e-mail címre! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét!

A legjobbakat megjelentetjük!

Várjuk kedvenc fotóikat rövid szöveggel!

KÜLDJÉK BE és MI KÖZZÉTESSZÜK!

Kedves Olvasó! A megjelölés az beküldött anyagokból kiválasztott képet látható személy (kiskorúknál a törvényes képviselő) hozzájárulása szükséges.

DÉLMAGYARORSZÁG
DÉLVILÁG

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile Partner

Délmagyarország
ONLINE

Tesztek

Műveltségi kvíz
KRESZ-tesztek

 www.delmagyar.hu